

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Passionale sanctorum - Cod. Aug. perg. 32

[S.l.], [9. Jahrh.]

Praefatio suscepti operis et quomodo vir dei sanctus

[urn:nbn:de:bsz:31-65346](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-65346)

parte animae tuae. Ego enim carnibus meis tempo-
raliter non parco. ut animae meae in aeternum par-
catur. Tunc in furore ductus praesens. unguibus lac-
ra eius adtrectari praecepit. et lampadibus ar-
dentibus exurit. At uero theophilus nihil aliud
in tormenta clamabat. nisi hoc. Xpe filius dei te
confiteor. ad iunge me in numero seruorum
tuorum. Erat autem intrepidus uultu et con-
stans. ita ut non putaretur ipse torqueri. Cuius-
tormentis et ipsa tormenta deficerent. hanc
praesens impuissimus. dictabit sententiam. Theophi-
lus quinque usque dies immortalibus sacrificauit.
Et uultus ipsarum exiit. Nunc uero praetor
inuentus est. ita ut ab eis discederet. et se-
traderet xpianis iussimus capite plecti. Theo-
philus dixit. Gratias tibi xpe. et gaudens per-
gebat ad coronam supernae uocationis. qui ab un-
decima hora conductus. meritis fuit aequam
portionem cum illis accipere. qui prima hora
usque ad duodecimam operati sunt pro gratiam eius
qui glorificat suos sanctos. Cuius est honor et gloria
in saecula saeculorum. Amen.

EXPLICIT PASSIO SCAE DOROTHEAE VIR-
ET THEOPHILI MARTYRES.

INCIPIT PRAEFATIO
SUSCEPTI OPERIS. ET
QUOMODO VIR DI. SCS.
VEDASTUS. REGI. HLO-
DOURO. ADIUNCTUS ESSET.

Postquam deus et dominus noster ihesus christus quem qua-
rere perditam de caelis in hunc mundum
purginale uenerat uterum. Et tota suae dispen-
sationis. et nostrae salutis pacis plenitudine
cum triumpho gloriae ad sedem paterna maiest-
tatis reuersus. ut tenebras ignorantiae tenebras
toto depelleret orbe. multa sanctorum lumina
doctorum euangelicae praedicationis lucis ful-
gentia toto diuiserat mundo. ut sicut caelum
fulgentibus ornatur stellis. quae tamen omnes
ab uno inlustrantur sole. sic et lata terrarum
spatia. sanctis splendere doctoribus. Quam

ab aeterno sole inluminari. diuina prouidente
gratia. caecis ignorantiae tenebras aerae fidei
fulgorae. et glorioso christi nomine inlustrarent.
ut eis ministrantibus longa ab initio saeculi esu-
riens. aeternae uitae aepulis satiaretur. De quo
rum numero sed di sacerdos uelastus et praedicator
egregius. temporibus fortissimi regis tunc
temporis francorum hlothaici in hac diuina
dirigente gratia. ob multorum salutem per-
uenit regiones. quatenus supernae pietatis sus-
fultus auxilio. populum diabolica fraude de-
ceptum. et errorum laqueis captiuum. in uiam
dirigeret salutis aeternae. Et uera quae in christo
est liberati restituere. sed ut hoc acceptabili
secundum apostolum fieret. quia. Ecce
nunc tempus acceptabile. Ecce nunc dies salu-
tis. Dominus ihesus qui uult omnes homines saluos
fieri. conpetentem suo famulo praecidebat
causam. quomodo oportuna administrum
uerbi dei peruenire ualisset. Contigit uero
praefatum francorum regem hlothuuum
alamannis bella inferre. qui tunc temporis
regno suo per se potiti sunt. Sed non eos ita
offendit in paratos ut uoluit. Nam fortissima
collecta manu regi circa ripas rheni fluminis.
obuiauerunt unanimes bellica uirtute patria
defendere. uel libera manu pro patria mori.
et fortissime utrimque decertatum est.

Hinc triumphum gloriam. illi ne patriam perderent
libertatem. In mutua corruentes caedam.
igitur rex nimio turbatus terrore dum ini-
micos uidit fortiter pugnare et suos pene
ad interuentionem iunci. magis coepit despa-
lute desperare. quam de uictoria sperare. Et
sine dum uoluntate renatus est in christo. Tam
necessitate cogente ad christi confugit auxiliu.
Et quia reginam habuit religiosam baptismi
sacramentis initiatam nomine hlothilt. oculos
cum hac uoce ad caelum leuauit. O deus unice
potestatis et summae maiestatis que regina
hlothilt colit confitetur et adorat. Concede

mihī hodie de inimicis meis uictoriam. Nam ex
hac die tu solus mihi eris dī. Et ueneranda potes-
tas. Tu mihi triumphum praesta. Ego tibi
seruitium promitto sempiternum. Mox diuina
operante pietate terga uerterunt alaman-
ni uictoria cessit regi et francis.

QUOMO DO REX FESTINAUIT
POST VICTORIAM AD BAPTIS-
MUM. ET SIBI SC̄M UEDASTUM SOCIUM
ADSCIUIT. CUIUS DOCTRINA FIDEI
SACRAMENTA SUSCEPIT.

Omnia omnipotentis dī clementia. o ineffabilis
bonitas. quis sic exaudiet et nunquam dere-
linquet sperantes in se. Quanta fide xp̄iani
illius inuocare misericordiam debent. dum
paganus rex ad unius precis effectum tantam
promeruit uictoria. Cui ex antiquis huius diu-
inae pietatis auxiliū adaequare debemus.
qui ob unius momenti lacrimas tam celebrem
uenturo suo seruo contulit triumphum.
nisi ezechiae regi qui in angustia tribulati-
onis una tantum modo petitione pmeruit.

Non solum a praesenti uastatione ciuitatē supra
protectione defendi. sed etiam in eadem nocte
qua preces in diuinas effuderat aures. centū
octuaginta quinque milia hostium. laetus et
liberatus occidi ciderat. Haec uero uictoria
de qua ante diximus regi populoque suo causa
fuit salutis aeternae. Et ne lucerna seculi
cet uedastus sub modio lateret absconditus.
sed supra candelabrum positus. exemplis et
p̄dicationibus in domo dī lucent. Ab errore
idolatriae et caliginis ignorantiae. In uiam
plurimos educeret ueritatis. Igitur superatis
hostibus et rebus in pace compositis. et alaman-
nis suae subiectis ditioni. Rex uans cum
laude triumpho patriam rediit. Et ut fide-
lis tanta gloria largitori sponsor appa-
reter. festinauit ser uorum xp̄i sacra in bus
p̄dicatione. et seū baptismatis ablu-
sacramentis. uenit ad tullum opidum ubi

sem agnouit uedastum. laudabili religione
soli seruire dō. Et dulcissimos contemplatus
uitae carpare fructus. Hic uero ad sem
remedium xp̄i clarissimum sacerdotem
remanam pperans ciuitatem. sibi socium
adsciuit. Quatenus p̄ singulos itineris sui gres-
sus. saluberrimis ab eo inbueretur doctrinis.
et catholicae fidei firmis inittaretur funda-
mentis. Ut paratus fide et uirtutum scientia.
atanto pontifice sp̄itali ablueretur layaero.
et ab illo donis caelestibus confirmaretur.
quod ab ipso prius diuina p̄ueniente gratia.
euangelicis coeptum fuerat p̄dicationibus.

Hic ad fontem uitae festinantem deducebat regem
ille in fonte salutis aeternae uenientem ablu-
bat. Ambo p̄pe modum pari pietate patres.

Hic doctrina fidei. ille baptismatis unda. utriq̄
aeterno regi regem temporalem munus optu-
lerunt acceptabile. Hi sunt duo oliuae cande-
labra lucentia a quibus rex p̄fatus. in uia dī erudi-
tus. et diaboli carnis erutus. miserante dō
portam p̄petuae lucis ingressus. Cū fortissima
gente francorū credidit xp̄o. Et facta est gens
sca populū acquisitionis ut adnuncientur in eo
uirtutes illius. quicōs de tenebris uocauit in ad-
mirabile lumen suum. **Q**uomodo uia sub p̄-
sentia regis et populi. uir dī uedastus caecum
inluminauit.

Sacra igitur euangelice auctoritatis narrat his-
toria dñm ihm hiericho p̄gentē. ad confir-
manda infidem suae maiestatis corda populi
p̄sentis. Cūdam caeco ad se clamanti lumen red-
didisse oculorum. ut p̄cor porale amicus illius
caeci lumen sp̄italiter multorū inlumina-
rentur pectora. Ita et seū uedastus dō xp̄o do-
nante p̄uenit ad inluminacionem caeci fidem
quā uerbo p̄dicauit in cor de regis miraculo
confirmauit. ut rex ipse intellegeret tā sibi
eē necessariū cor dī lūm. quā caeco oculorum
inlustracionem. Et quod diuina operata est gra-
tia p̄ preces famuli sui in oculis caeci nocte castigat

Hoc pater mones eiusdem famuli eadem operante potentia
 spiritalis intelligentiam lucis in suo pectore perfice
 retur. Nam regia excellentia eundem comitatu
 cum multitudinem maximam populi inter agentibus
 illis. Uenerunt in quoddam pagum quod uicolarum terre
 illius consuetudine unguis pagus dicitur prope regula
 cum uillam. quae sita est super florigeras arena flumi
 nis ripas. Et ecce eiusdem fluminis ponte rege transi
 ente cum multitudinem populi. barauit illis cecus
 quidam huius diuinitate solaris expertus luminis.
 forte nec sui cecitatis culpa. sed ut manifestarentur
 opera dei in illo. Et illius in laminatione presentem.
 plurimorum in laminatione corda spiritaliter.
 Quicam intellexisset apertis euntibus. sem uedastum
 christi seruum in eodem iter agere comitatu clamauit
 se et electe deo uedaste miserere mei. Et super nam
 pio pectore diligentius deprecante potentia. ut me
 subueniat miseria. Non autem postea nec argeu.
 sed ut mihi lumen presentis tuae presentis referuat
 oculos um. Sensit itaque uir dei amentem sibi ad
 signa. non ob illius cecitatem modo. sed plus pro
 presentis populi salutem. totum se in sacra effudit
 presentis in diuina fidentis pietate de ceteram cum signo
 crucis posuit super oculos caeci dicens. Domine ihu
 quies lumen uerum quae per uisti oculos caeci
 ad te clamantis. Aperti oculos et istius. ut intel
 legat populus iste presentis. quia tu es solus deus fa
 cients mirabilia in caelo et in terra. Mox ille
 caecus lumine recepto. gaudens perrexit
 uitam suam. In quo loco tempore sequenti are
 legiosis uir is aedificata est ecclesia in cetero
 nam miraculi istius. in quo orantibus et ere
 dentibus usque hodie beneficia praestantur
 diuina. **Q**uod rex hlothuarius ad baptismum
 uenit. Ibi que in remis ciuitate uirum dei uedasti
 sco commendauit remedio pontifici.
Igitur rex auro dei euangelicis ad prime in bu
 tus doctrinis. et hanc presentis miraculo infidem
 firmiter conferat. nil moratus in uia

nil dabitans infide. sed magna alacritate animi magna
 festinatione in ueris scissimum pontificem roma
 dum uidere protrauit. ut illius sacratissimo mi
 serere to spates operante in remissionem peccatorum
 et spem uitae aeternae catholici baptismatis uiuo
 ablueretur fonte. Cum quo aliquantis moratus dieb.
 ut ecclesiasticis satisfaceret sanctionibus. et poeni
 tentiae secundum apostolicum praecipuum prius
 ablueretur lacrimis. dicente beato petro prin
 cipe apostolorum. Paenitentiam aquae et bap
 tizetur unusquisque uestrum in nomine domini nri
 ihu christi. Et sic in nomine sanctae trinitatis caelestis
 misericordiae baptismum susceperet. Sciens uero bea
 tus pontifex apostolum dicere paulum. omnia
 uestra honesta eum ordine fiant. statuit diem
 quo rex ecclesiam intraret. Ad suscipienda diuine
 pietatis sacramenta. Quale fuit tunc sancti dei
 gaudium. qualis in ecclesia christi laetitia. Cum ui
 derent regem in uia ad predicationem ionae
 de folio maiestatis suae descendisse et in cinere
 sedisse poenitentiae. et sub ipsius dextera dextera
 terae suae excellentiae caput humiliare.
Baptizatus itaque rex cum optimatibus suis
 et populo. quid diuina presentis gratia salu
 taris lauacri gaudebat suscipere sacramentum.
Utrumque et uictoria ex hostibus et sua salutis
 uoti compos. ad sceptera regni et regenda reuer
 sus est. Scinque uedastum beato pontifici
 commendauit remedio. quibus moratus uitae
 meritis et uir tuum claruit exemplis. omnibus
 amabilis et uenerabilis factus est. fuit enim
 morum dignitate religiosus. caritate pra
 cipuus fraterna dilectione iocundus. humili
 pietate eximius. orationum uigilantia assiduus
 sermone modestus. corpore castus. se uento
 sobrius. miserorum consolator. Non de qua
 rino cogitans. sed semper de dei confidentis clementia.
Omines ad se uenientes aeternae uitae pane pas
 cebat. Nullum in sua dispiciebat angustia.

sed pie consolationis uerbo reficiebat ineficos.
Nemini uel uerbo nocuit. sed fraterno amore
cunctis pdesse satagebat. unde et a plurimis
in lustribus frequentabatur uir. ut illius sa-
cratissimo alloquio. uel in tristitia cuiuslibet
sollicitudinis susceperent consolatione in religi-
one ecclesiastica exercitationis ab eo puram au-
dirent ueritatem. Unde et illius pia deuotione
multi a diaboli laqueis liberati sunt. et uias uite
perpetua supra adiuuante pietate ingressi sunt.

De conuersatione uiridi in romis et demiraculo
uini ibi gesto.

Scilicet multa ut supra diximus ob celeberrimam
scitatis fama nobilium et plebi uiridi uisitare
solebat. ut consolarentur per gratia que abundabat
in labiis illius. Et quia ex abundantia cordis os
loquitur. Et quia fraterno amore omnes dilige-
bat. omnibus se affabilem preestabat. Aliorum
salutem suam reputans lucrum nec dominice
talentum pecunie pigritie obruit humo. sed coti-
diano carnis sudore multiplicare seudebat.

ne uacuis reuemente domino suo in conspectu appa-
reret illius. Igitur quidam uir nobilis et religi-
osus inter alios famulum uenit uisitare xpi.
ut peum caelestis doctrine reficeretur melle.
Et dum sermo dulcissime allocutionis in longum tra-
heretur. et sol medium caeli transiens centrum
crescentes duplicauit umbras. nolebat uir di
hospitem suum absque caritate dimittere uisico.
mandauit puero ut si quid illi remansisset uini caro
pocula portare amico. quatenus utrumque anima
refectus et corpore confortatus domum rediret.
sed propter hospitum frequentiam et uiridi largam
hominibus munificentiam non arida patris caritate
aridum inuenit uasculum in quo uinum ser uari
solebat. Mox tristis tacito murmure hoc ipsum
puer paternis intimauit auribus. Qui uera eun-
dia rubore perfusus caritatis tamen dulcedine ab-
undans. corde in diuina confisus suffragia tacite

paulisper de prece effudit. Nil dedimus dubi-
tans auxilio. nil de sue petitionis hesitant effectu.
totus in eius credens clementiam. quidam in da-
petra sitienti populo fontem aquae uicax pduxit.
uel in chana galilee aquam in mirabilis uini con-
uerit saporem. dixit puero. Uade in di confi-
dens bonitatem. et quodcumque in ueneris in uas-
culo non tricare nobis adferre. qui caetero paeno
oboediens precepto cucurrit. et uas uino optimo
sup affluens inuenit. gratias deo agens alaeri
animo uenienti et suis sociis p pinauit amico.
quid duplici roboratus caritate. remeauit in ppi-
sed famulus xpi ne uanis iactantia uerbis. uel
rumigero populi celebraretur fauore. sub mag-
na attestacione precepit puero omnibus uite
suae diebus hoc tacere miraculum. plus deo soli
cognitus esse capiens quam hominibus. certis-
sime sciens omnium esse uisatum ueram in hu-
militate custodiam. Et hanc esse quae caritatis gra-
dibus altissima caeli regna conscendat. ipsa
dicente ueritate. Omnis qui se humiliat exaltabit

Vt uir di a seo remedio eps ordinatus est a traba-
ciuitate missus est. uerbum di praedicare. Et in
introitu ciuitatis caetum et claudu curauit.

Dumque uir di celeberrima uulgaretur fama
et caritatis in eo munificentia et religio uitae
et uerbum di uisum est beatissimo pon-
tifici remedio tam praclarum xpi lucer nam
melius esse supra candelabrum ponere. ut splen-
didissimo suae scitatis fulgore latius ad salute
luceret multorum. quae sub umbris loci latebris
per modum abscondita lateuisset. Diuina dis-
pensatione et salubri sacerdotum consilio
ordinauit eum epm. Et ad praedican- dam uerbu
uitae a traba- eum direxerat urbi. quatenus
populus diu in antiquis male consuetudinibus erro-
rib. iacens deo auxiliante passiduum sacrae
predicationis infantia. per illum in uia ueritatis
et agnitione fludi deduceretur. Qui pontificatus

gradu et predicatōnis officio suscepto concitatus ad p̄fata
 iam proceat urbem. Sed in auspiciū futura p̄speritatis
 et salutis dī cuiusdam miraculi testificatione eius enab;
 p̄ces fecit interitum. Igitur in ipsa ciuitatis porta
 duos habuit obuia sibi egenos et infirmos cecum
 et claudum miserabili auro dī uoce scipendia pos
 tulantes. mox sacerdos xpi illorum condolens miserie
 secum tractans quid illis solacii prestare potuisset.
 Et dum apostolicus predicator pecuniam in saeculis
 non habuisse sciret. in diuina confidens elementia.
 Et scōrum apostolorum petri et iohannis consor
 tatus exemplo ait. Aurum et argentum non est meū.
 qd̄ autem habeo id est caritatis officia et pietatem
 orationis addm̄. hoc uobis prestare non differo.
 Et in hac uerba secut̄ dī ex intimo cordis affectu.
 Illorum lacrimis fudit miseria. Et cum fidei puri
 tate opem illis poscebat diuinam uel illorum corpo
 rali. uel p̄populi p̄sentis spiritali salute. Ne tam
 pie et tam necessaria p̄ces inefficaces eē. potuer̄
 sed ab illo qui p̄salam inquit p̄phetam. Tempore
 oportuno ex audiente. et in die salutis adiuuante.
 Mox ambo in conspectu multitudine optatā recep̄
 sanitatē. Ille luminis claritate ditatus. ille pedū
 uelocitate laetatus. ambo sup̄ne gratias agentes
 pietati. maiora quā sperauerunt munera por
 tantes domum reuersi sunt. Sed et hoc mira
 culū sanitatis in illis plurimi sunt causa salutis
 aeternae. uidentes caelestem uirtutē uerba
 consequi sacerdotis dī. relictis idolatrie sordibus.
 In xpm credentes uiuo sacri baptismatis fonte
 purgati sunt. **Q**uomodo ciuitatis loca peragrans
 et uix ecclesiae uestigia. Inter ruinas murorum
 reperit. Et lustra ferarum tantum ibi esse
 conspexit.
Praefati uero miraculi testificatione. uir dī
 fauore populi suffultus. singula ciuitatis loca
 peragrans. quaesit̄ inter ruinas aedificiorum.
 si quodlibet ecclesiae signum inuenire ualisset.
 Nam antiquis ferme temporibus sacra nullis

locis fidei floruisse religionem agnouit. sed p̄
 peccata habitatorum terrae illius. oculo dī
 iudicio sed iustissimo. tradita est cum ceteris
 galliae uel germaniae ciuitatibus pagano
 et perfido hunorum regi attilo ur̄bis quoq;
 illa depredanda. qui propter nimiam animi
 sui seuitiam. nec sacerdotibus dī honorem.
 nec ecclesiis xpi reuerentiam impendere
 seiebat. sed omnia quasi tempestas inmanis
 sima ferro uastaui et igne. Tunc in simi
 litudine hierosolimitanae uastationis quae
 ab impio babiloniae rege facta est. uener
 gentes inhereditatem dī. et pollutis manib;
 profanauerunt sacra xpi. effundentes
 sanguinem. seruatorum dī. circa altaria altis
 simi regis. Non haec paganorum. sed
 fortitudo. sed populi xpi promeruerunt
 peccata. Inuenit uero famulus xpi antiquae
 ruinas ecclesiae inter murorumque fragm̄ta
 ueprum crescere densitates.
 Ubi quondam psallentium chori. ibi lustra
 et laticula ferarum uisa sunt stercoreibus
 et immunditibus omnia plena. ita ut uix uest
 igium aliquod remansisset murorum.
 Haec cernens. intimo cordis dolore ingemuit
 dicens. O dñe haec omnia uenerunt
 super nos. quia peccauimus cum patribus.
 iniuste egimus iniquitatem fecimus.
 sed tu dñe memor esto misericordiae tuae
 et nostris parce peccatis. et ne obliuiscaris
 pauperum tuorum infinem.
 Dum haec itaque lacrimosis murmuraret
 quae relis. ecce subito extruinosis speluncis
 ur̄sus prosiliant. **C**ui uir dī cum in
 dignatione praecepit. ut in deserto sece
 deret loca. et sibi commoda inter condensa
 siluarum quaereret habitacula. nec
 ultra illius fluminis ripas transiret.
 Quinque tali territus minatione fugit.

nec unquam postea illis usus est impartit.
O mira omnipotentis dei in se suis potentia.
quibus bestiae ferocissimae oboedire
sciunt. Omnis miserabilis hominum auda-
cia quae salutiferae praedicationis
uerba a se ipsis prolata doctoribus contem-
nere non metuunt. Irrationabilis bestia
inobtemperando seorum praecipitis
quodammodo ratione utitur humana.
Homo uero ab imaginem dei conditus.
ratione praeditus. honorem suum
non intellegens comparatus est iumentis
insipientibus et similis factus est
illis.

Quomodo in conuiuio apud hlotharium
regem uir dei signo sanctae crucis diabolica
molimina euanescente fecit.

VII. **D**um uero comperisset uir dei ecclesias christi
desertas. cor populi idolatriae erroribus
infectum. ignorantiae tenebris obceca-
tum. geminose pietatis subdidit labori.
populum sedula intentione ad agnitionem
ueri luminis perduxit. ecclesias ad
culmen summi decoris erexit.
praebiteros et diaconos sibi in adiu-
torium per diuersa ecclesiarum dispo-
suit loca.

Et ubi prius speluncae fuerunt latronum.
ibi orationum domos construxerat.
Magisque intendit eas diuinis ornare
laudibus. quam pompaticis saeculi
diuitiis comere. fuit uero pauperibus
largus. diuitibus affabilis. quatenus
omnes uell largitate munerum.
uel iocunditate uerborum inuicem de-
duceret ueritatis.

Scient itaque nullatenus superba
saecularis potentiae colla ad christianae
religionis humilitatem inclinari posse.

nisi per suauias pietatis ammoni-
tiones. Apostolico interuenit exemplo.
omnia omnibus factus. ut omnes
lucrum faceret. Seniores honoribus
praecueniens. iuniores paterna dilec-
tione ammonens. ubique per officia
caritatis. non sua quarens. sed quae dei
sunt. Christi secutus uestigia.
potentium conuiuia non contempsit.
non luxoriae causa. sed praedicationis
obitu. ut familiaritate concordiae
facilius uerbum dei conuiuantium
infunderet cordibus.

Igitur quidam nobilis francus poten-
tiae clarus. hoc uisus nomine. regem
hlotharium praedicti regis hlotharii
filium. qui tunc temporis francorum
regni nobilitate reuera sceptrum
uocauit ad prandium.

Quod magno apparatu in domo sua
regi et suis parauerat optimatibus.
Rogatus quoque est se ad conuiuium
uedastus. Quidam uero intrans
more sibi solum dextera extenta
omnia sanctae crucis uexillo signauit.
Quaedam uero uascula ibi ceruisa
stabant implera. sed male gentili
errore demoniacis incantationibus in-
fecta. quae mox ob potentiam sanctae
crucis destructa crepuerunt.
et quicquid liquoris habuerunt.
interram effuderunt.

Tertius uero rex et optimat. et illius
huius uisione miraculi. seiscrabatur
pontificem causam repentinis prodigiis.
Cui se respondit. episcopos et quos-
dam maleficorum incantationes
ad decipiendas conuiuiarum animas
diabolica in his latuit liquoribus.

potentia. Seduit tunc crucis xpi ter-
rita. sic inuisibiliter de domo effugit.
isra. sicut uisibiliter considerat
liquorem effundi in terram.

Haec uero res multis proficiebat insalutem.
Nam plurimi occultis diabolicis fraudis
carentis absoluti auguriarum uanitate
spreta. incantation in consuetudine
relicta. ad uere religionis conuoluae
runt puritatem.

Intellegentes diuinæ potentiae effica-
ciam in suo famulo signa. nihil con-
tra eius scitatem antiqui serpentis
ualere machinamenta. Et quod ille
ad perditionem parauerat aliquorum.
hoc xpi gratia ad redemptionem con-
uertit plurimorum.

De infirmitate. obitu et sepultura
scī uiri. Et quomodo in lesa ab igne
eadem domus mansisset in qua
scī uir obiit.

Rex erat igitur praefatus di-
sacerdos ecclesiam xpi diuina auxi-
liante gratia annis circiter quadra-
ginta sub magna euangelicæ prædi-
cationis deuotione. sub magno pie-
tatis amore.

Ac per id temporis multitudinem
populi catholico dogmate ad xpianam
fidei conuertit scitatem.

Claruit ubique diuinæ cognitio
legis. scīssimum xpi nomen cano-
torum audiebatur in ore.

Floruit in moribus castissimæ uitæ
honestas. Ardebat in pectoribus
singulorum caelestis patriæ amor.
Populus statutis diebus ad ecclesiam
concurtebat. Festa cum magno
gaudio nostri saluatoris oportunit

celebrantur diebus. Clamellinae circa
domos uberrimæ pauperibus disper-
tebantur. uerbum di cotidie per
loca singula populis prædicabatur.

Y moneas laudes dō horis canonicis.
clerus cantabat in ecclesiis. beatum
dixerunt populum cui haec sunt.
beatus populus cuius est dñs dñs eorū.
Omnes enim in pulchritudine pacis
quiescebant. in agnitione ueritatis
gaudebant. In scitæ xpianæ
religionis lætati sunt.

Postquam uero pius prædicator.
et scī di sacerdos meritis maturus
et annis. præmia sui laboris dō dis-
pensante accipere debuit. in eadem
atrabata ciuitate ualidae infirmitatis
febrae correptus est. diuina præ-
uidente misericordia ut ubi plurimū
indi sudauit seruitio. Inde ad pal-
mam æternæ beatitudinis per-
ueniret. Et inter carissimorum
manus filiorum. animam suo red-
deret creatori.

Uero sui obitum famuli dñi designaret.
uisa est nocte quadam clarissimæ
columna lucis. Ac culmine domus
in qua scī iacebat sacerdos. usque
ad summum caeli horarum ferme
spacio duarum stare fastigium.

Quodcum uero dñi diceretur.
Intellexit statim hoc signum suum
demonstrare obitum. uocauit suos
ad se filios ut eorum precibus suam
fidei conditori commendaret animam.

Et post dulces paternæ pietatis ammo-
nitiones. Et extrema caritatis uerba
sacro scō corporis et sanguinis xpi
confirmatus uatico. inter manus

lacrimantium spm emisit
O dies scō lacrimissima sacerdoti. sed euncto
mestissima populo. quem tantus subito
corporali uita deseruit pastor. quem
tamen spiritali numquam deserit inter
cessione. Sifacrae illius ammonitionis
uerba et probatissimae uitae uestigia
sequi non desistit.
Conuenerunt itaque ad ultimas uenerandi
uiri exsequias clerus et populus copiosus.
Aliarumque ecclesiarum sacerdotes.
praesbiteri. et diaconi. sed mirum
inter lacrimantium uoces interra
psallentium ut fertur a quibusdam
religiosis uiris coetus audiebantur in
caelo. Et dum digno honoris
officio feretrum in quo iacebat corpus
paratum staret in medio. sed accedentes
mouere eum non ualebant.
Quid uero agerent ambigebant. quo se
uerterent nesciebant.
Scissitabantur a scopione archi presbi
tero uiro religioso qui secretarius fuerat
sermonum scidi. si aliquid de sua
eum testari sepultura memoraret.
Timentes ne forte illis hoc ideo accidisset
quia intramuram eiusdem ciuitatis
illum sepelire disponebant.
Quibus ille respondit sepius eum audire
dicentem quod nullus intramuros ciuita
tis sepeliri debuisset. quia omnis ciui
tas locus debet esse uiuorum non mor
tuorum.
Consilioque ab eis accepto. foras ciuitate
in oratorio quod sibi ipse parauerat
sepelierunt patrem.
Quinimod facillimae leuantes feretrum
portabant sem corpus cum luminibus lau
dibus et rōnis ad locum sibi placitum

sepelientes eum cum magno honore
iuxta altare eiusdem oratorii. nobile
terrae condentes thesaurum. In quo
loco diuina praestante pietate usque
hodie solent miracula fieri. quae
magis cornentium ore narrantur.
quam dictantur scilo scribantur.
Super ueniente itaque tempore domus
in quo dō dilectus diem obiit. flammis
arrepta ardere coepit. sed uidente
quadam religiosa femina ab ita nomi
ne ses adueniens uelatus flammis
ad domo discussit. Et ita incolomis
remansit cum lectulo. In qua uir
uenerabilis scām ad caelestia regna
animam emisit. ut omnes agnos
cerent quanta illius esset beati
tudo in caelis. Cuius lectuli domus
in terris ardere non potuit.
Pro cuius meritorum quoque scitate
diuina operante pietate.
cotidie uel uetera narrantur
miracula uel noua uidentur.
Felix equidem atrabata ciuitas
tam excellenti munia patrono.
et simularum ruinis uilescat.
illius tamen meritorum nobilitate
clarescit.
Totusque pro eius scitatis interces
sione gaudeat populus omnipoten
tisque dō aeternas referat laudes.
quittam clarum illis perdonauit
doctorem.
Cuius praedicatione uiam agnouit
uerritatis. Cuius precibus si infidelis
firmitate et uitae scitate consistit.
ab omni aduersitate secura per
manserit. Et usque ad perfectam
beatitude gloriā perueniet.

Prestitite dno nostro ihu xpo quicumque et
 spu sco regnat ds p omnia saecula saeculoru am.
**OMELIA IN DIE NAT SCA VEDASTI
 PONTIFICIS DICENDA AD POPULU.**

Jaudete dilectissimi frs in dno quia dicitur
 patris et pectoris nostri sci scilicet vedasti sol
 lennia conuenisistis. et spitali iocunditate letati
 mini. et ex intimo cordis affectu. elemia dno
 nostri ihu xpi conlaudate. quibus ab idolatrie et
 errorib; ad agnitione sui sci nominis. p huius sci sa
 cerdotis pdicatione pducere dignatus est. sequa
 mur unanimiter tam sci doctoris uestigia. non
 simus tanti patris degeneres filii. sed firmitate uite
 illius morum nobilitate imitemur. Abiciamus a nobis
 opera tenebraru. Et induamus nos arma lucis sicut
 indie honeste ambulemus. quia nox ignorantiae
 recessit. et uera scientia nobis lum inluxit. ut filii
 lucis in omni castitate et pietate ambulemus. Non
 sint alicuius nequitiae t malitiae occulta in cordib;
 nris semina. quia homo uidet in facie. ds au cor da
 considerat. nec aliquid illius omnipotentiae oculis
 occultari potest. Preparamus nos in omni bonitate.
 ut polaris pontifex et pius pdicator nr uedastus.
 gaudens nos ante tribunal summi iudicis indie
 ultimo deducat. quatenus ex numerositate filioru
 illius cumuletur gloria. et nos cu illo desiderabi
 lem audire mereamur sententia. uenite bene
 dicti patris mei percipite regnu quod uobis para
 tum est a origine mundi. Ille de caelesti patria
 p orationib; nrum cotidie agonem adiuuare
 non desinit. desiderans suos carissimos filios. quos
 paterna pietate genuit in xpo. ad gloria ppetuae
 puenire beatitudinis. Quapropter carissimi frs
 unusquisq; in suo ordine. secdm uirtutum facultate
 fortiter diabolicis resistat suggestionib; ut aet
 erna triumphus coronam cupio parente nro
 accipere dignus efficiatur. Non sunt eni condignae
 ut ait apostolus passionis huius temporis ad susper
 uenturam gloria quae reuelabitur in nobis.

Jgitur breue laboris tempus diuina nob uoluit esse
 pietas. et agonis nostri retributionem ee per
 petua. Et ptemporalis tribulatione pmanentis
 gloriae mercede gaudere. Audiamus itaq; cum
 do dilecti sacerdotis uita legeretur. quanta in omni
 bonitate habuit deuotione. quomodo p abstinence
 rigorem suum castigauit corpus. qualiter p caritatis
 officia omnib; prodesse contendit. Incedamus cum
 omni alacritate mentis. et tota uirtu facultate
 illius uite uestigia ut beatitudinis in qua regnat
 cu xpo consortes effici mereamur. Nulla carnalis
 concupiscentia. Nulla saecularis ambitio. impe
 diat iter nostrum. Curramus ppera pietatis. ad
 caelestis patrie portas. Expectant nos ciues aetnae
 ciuitatis. et rex ipse qui uult omnes homines saluos
 fieri. nr am cum suis uehementer desiderat
 salutem. Decet enim nos illius ee cooperatores
 in salute nostra. qui nos intantu dilexit. ut ppro
 filio suo non peperit. sed p nobis omnib; tradidit
 illum. Diligamus eum. quia ille prior dilexit nos.
Faciamus illius uoluntate. quia uoluntas illius. feli
 citas est nostra. habeamus semper in mente qd
 ipse ueritas. audum diuitu respondit in euangelio. si
 uis uitam in gredh seruamanda. quae sunt mandata
 nisi caritas di & dilectio proximi. In his duobus p
 ceptis. tota dependet & propheta. Dilctio tuuq; pxi
 in operib; misericordiae comprobatur. Quis scilicet
 habeat substantia. Auxiliu non habentq. quid osting
 habeat scientiam. corrigat errantem. Dicente aposto
 lo iacobo. Quicon ueritate peccatorem ab errore
 uiae suae. cooperit multitudinem peccatorum suoru. scire
 debemus carissimi frates. qd quantis animas quisq;
 lucrauerit do. tantis accepturus est mercedem. uo
 quantum gloriam habere putatis sem uedastum in
 caelesti regno cum xpo. qui tam in numerabilem
 populum sedula pdicatione. xpo in terris adquisiuit. t
 quantum sit gloria anima illius spernit hnt angelos.
 dum tantum honorem habet corp. illius inter homines.
 uel quid non potest pietatis pabus imperare in caelis.